

Kategorizácia chránených území v SR II.

Z dôvodu zachovania rozmanitosti podmienok a jednotlivých foriem života bolo potrebné na Slovensku vytvoriť zákon o ochrane prírody a krajiny. Ochranu prírody a krajiny zabezpečuje **Zákon NR SR o ochrane prírody a krajiny**. Na Slovensku sú vyhlásené niektoré územia za chránené.

Chránené územia sú rozdelené do jednotlivých kategórií:

- **národný park,**
- **chránená krajinná oblasť,**
- **chránený areál,**
- **prírodná rezervácia,**
- **prírodná pamiatka.**

Národný park

Národné parky sú najvýznamnejším prírodným dedičstvom. Národný park je pomerne veľké územie, v ktorom sa nachádzajú:

- **ekosystémy nezmenené ľudskými zásahmi,**
- **jedinečné a prirodzené krajinné štruktúry.**

Medzi slovenské národné parky patrí:

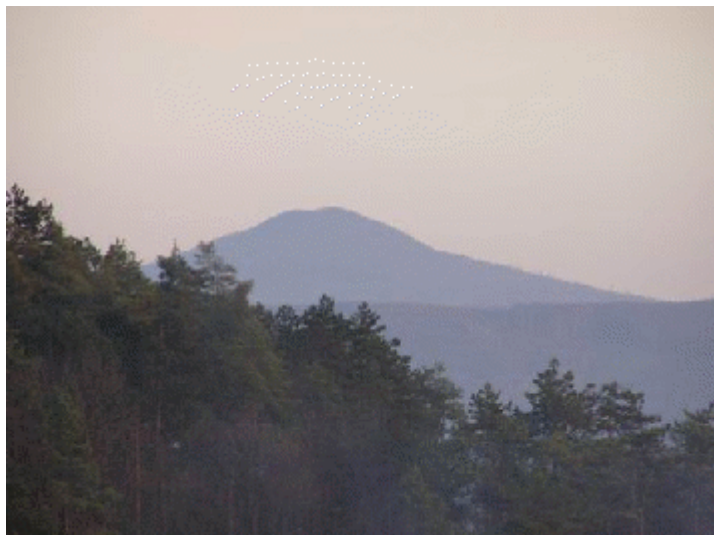
1. **Tatranský národný park,**
2. **Pieninský národný park,**
3. **Národný park Nízke Tatry,**
4. **Národný park Malá Fatra,**
5. **Národný park Slovenský raj,**
6. **Národný park Muránska planina,**
7. **Národný park Poloniny,**
8. **Národný park Veľká Fatra,**
9. **Národný park Slovenský kras.**

Chránená krajinná oblasť

Chránená krajinná oblasť je na Slovensku rozsiahlejšie územie, zvyčajne nad 1 000 hektárov. Na území chránenej krajinej oblasti sú rozptýlené ekosystémy, ktoré sú dôležité pre zachovanie biodiverzity – biologickej rozmanitosti a ekologickej stability.

Medzi chránené krajinné oblasti na Slovensku patrí napríklad:

- **Chránená oblasť Štiavnické vrchy,**
- **Chránená oblasť Biele Karpaty,**
- **Chránená oblasť Poľana,**
- **Chránená oblasť Ponitrie,**
- **Chránená oblasť Vihorlat.**

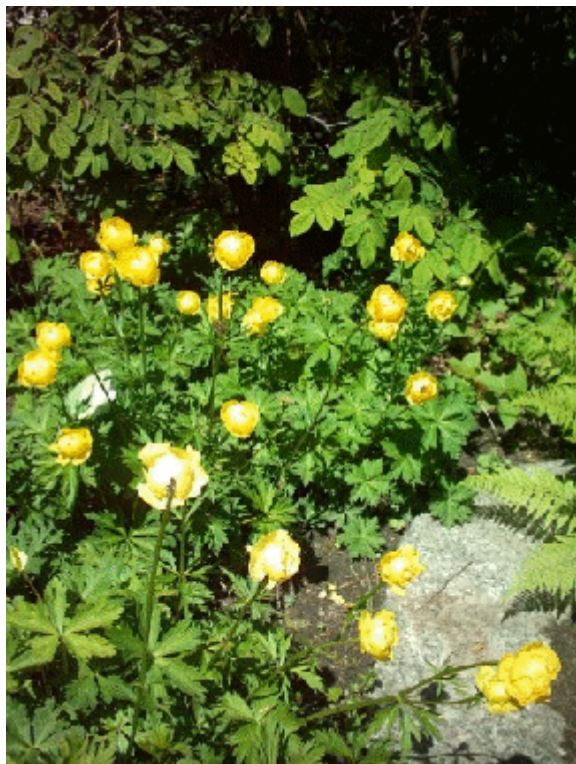
Chránená krajinná oblasť Vihorlat

Chránený areál

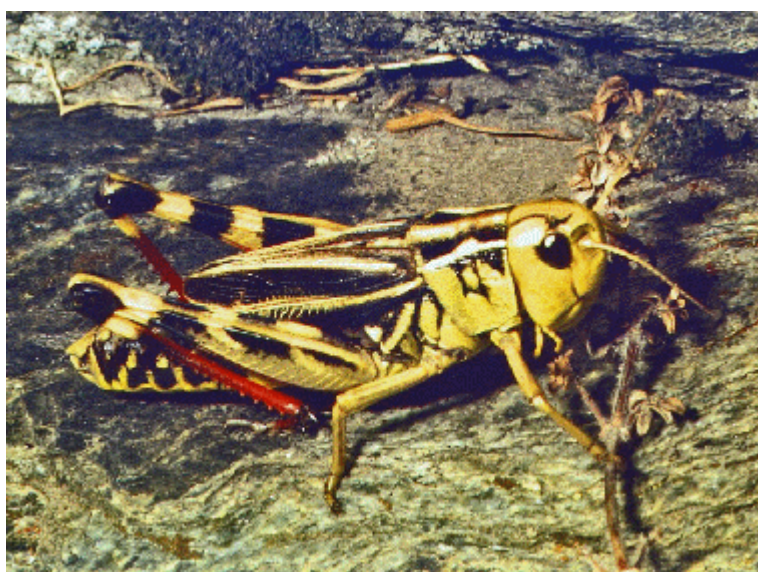
Chránený areál je menšia lokalita, s rozlohou zvyčajne do 1 000 hektárov. V chránenom areály sa nachádzajú vzácne biotopy európskeho, miestneho alebo regionálneho významu. Zachovanie či udržanie dobrého stavu biotopov závisí od obhospodarovania človekom.

Medzi chránené areály na Slovensku patrí napríklad:

- **Chránený areál Horná Chrapková** – biotop s vyskytujúcim sa ohrozeným druhom **žltohlava európskeho**,
- **Chránený areál Hrochotská Bukovina**– biotop s výskytom vzácneho druhu **Arcyptera fusca**.

Žltohlav európsky - ohrozený druh

Arcyptera fusca - vzácny a ohrozený druh

Prírodná rezervácia

Prírodná rezervácia je menšia lokalita, s veľkosťou zväčša do 1 000 hektárov. Je to územie, na ktorom sa nachádzajú pôvodné alebo ľudskou činnosťou veľmi málo pozmenené ekosystémy európskeho alebo národného významu.

Prírodná rezervácia, ktorá predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže byť vyhlásená za **národnú prírodnú rezerváciu**.

Medzi prírodné rezervácie patrí napríklad:

- **Kamenné more,**
- **Šomoška,**
- **Badinský prales.**

Medzi národné prírodné rezervácie patrí napríklad:

- **Belianske Tatry,**
- **Devínska Kobyla,**
- **Národná prírodná rezervácia Morské oko.**

Národná prírodná rezervácia Morské oko

Prírodná pamiatka

Prírodná pamiatka je územie obvykle s menšou rozlohou – do 50 hektárov, ktoré slúži na ochranu určitých prírodných objektov regionálneho až národného významu. Patria sem bodové, maloplošné ekosystémy, zložky, či prvky vedeckého, kultúrneho, ekologického, estetického alebo krajínovotvorného významu. Patria sem napríklad vzácne skalné útvary, pramene, jazerá, jaskyne, vodopády a podobne.

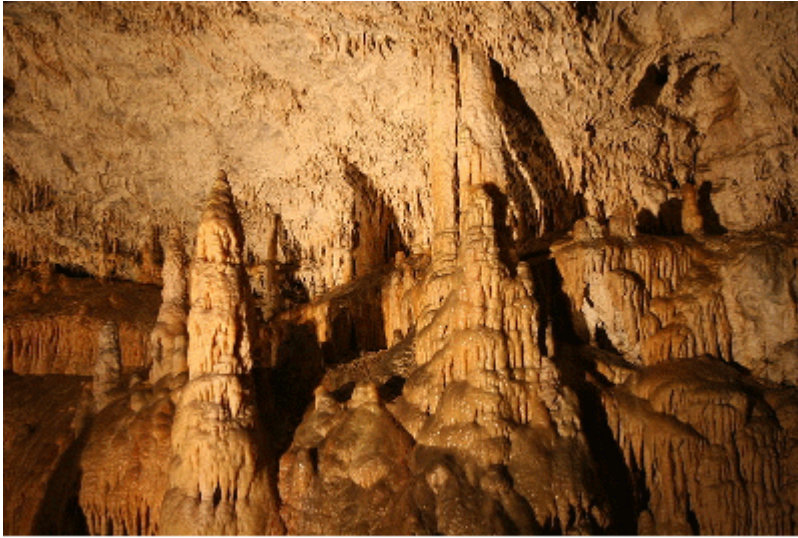
Prírodná pamiatku, ktorá predstavuje súčasť najvýznamnejšieho prírodného dedičstva štátu, môže byť vyhlásená za **národnú prírodnú pamiatku**.

Medzi prírodné pamiatky patrí napríklad:

- **Demänovská jaskyňa,**
- **Šútovský vodopád,**
- **Janošíkova skala,**

- **Ochtinská aragonitová jaskyňa,**
- **Herliansky gejzír.**

Demänovská jaskyňa

Herliansky gejzír

Použitá literatúra:

Hantabálová, I. a kol.: Prírodopis pre 9. ročník základných škôl. EXPOL pedagogika, spol. s r.o., Bratislava, 2005. s. 101 - 102.

Zdroje obrázkov:

http://en.wikipedia.org/wiki/Vihorlat_Mountains

http://commons.wikimedia.org/wiki/Trollius_europaeus

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Arcyptera_fusca

<http://commons.wikimedia.org/w/index.php?title=Special%3ASearch&search=morsk%C3%A9+oko>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Herliansky_gejz%C3%A9r

http://cs.wikipedia.org/wiki/Dem%C4%85novsk%C3%A1_jeskyn%C4%9B_svobody